

МСФЗ.

Отже, ізольований розвиток системи бухгалтерського обліку в Україні не можливий від світових тенденцій в умовах світової глобалізації. Законодавчі зміни, що відбулися останнім часом в плані реформування бухгалтерського обліку, є лише першими кроками до запровадження застосування МСФЗ в Україні. Вони потребують невідкладного здійснення ряду заходів на всіх рівнях ієрархії інституціонального забезпечення запровадження МСФЗ, успішна реалізація яких в результаті має сприяти поступовому входженню України до країн, що мають методологічний вплив на розвиток глобальної системи бухгалтерського обліку, особливо коли наша країна на шляху до вступу в ЄС. Це дасть можливість врахувати національні інтереси та інституціональні особливості розвитку вітчизняної економіки в плані більш привабливого та достовірного висвітлення цінностей притаманним вітчизняній економіці.

Список використаних джерел:

1. Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-p>
2. Про внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", Закон України від 12.05.2011 р. № 3332-VI [Електронний ресурс].
3. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько. – Тернопіль : Екон. думка, 2016. – 360 с.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗАОЩАДЖЕНЬ ДОМОГОСПОДАРСТВ У СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Лозиченко О.М., канд. екон. наук, докторант, Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая, м. Київ

Домогосподарства є ключовими економічними суб'єктами, які відіграють важливу роль у розвитку національного господарства. Одним із найважливіших компонентів впливу цих суб'єктів на розвиток економічних відносин є можливість формувати в межах національної економіки фінансові ресурси для розвитку національної економіки, що відбувається через механізм трансформації заощаджень домогосподарств в інвестиційні ресурси.

Досвід розвинутих країн засвідчує, що без активного залучення заощаджень домогосподарств до фінансової системи не можливо створити міцний фундамент для забезпечення економічного розвитку в довгостроковій перспективі. Крім того, заощадження дозволяють отримати значну кількість мультиплікативних ефектів для всіх економічних суб'єктів, потрапляючи в тимчасове використання фінансовим установам [1, с. 51-52; 2]. Ці установи відіграють одну з ключових ролей у трансформації заощаджень у кредитні, інвестиційні кошти.

Враховуючи значний потенціал заощаджень домогосподарств до здійснення змін у системі національної економіки, актуальними серед учених

залишаються питання дослідження їх формування в домогосподарствах, ефективного залучення до фінансової системи, збереження реальної вартості та пошуку нових інструментів стимулювання мотивації цих економічних суб'єктів до здійснення заощаджень. Відповідно питання багатоаспектного впливу цих фінансових ресурсів на розвиток економічних процесів, окремих сфер, галузей та секторів національної економіки також є важливими та постійно потребують уточнення, поглиблення, враховуючи динамічний характер її функціонування.

Заощадження домогосподарств – сукупність тимчасово вільних фінансових ресурсів домогосподарств, які утворилися внаслідок перевищення доходів над витратами з метою отримання додаткового доходу або подальшого використання в майбутньому. Відповідно для формування таких ресурсів необхідно виконання багатьох умов. Це і можливість накопичувати заощадження домогосподарствами, їх зацікавленість у передачі таких ресурсів фінансовим установам і т. ін. Саме наявність мотиваційної складової, яка впливає на ощадну поведінку цих економічних суб'єктів, і формується під впливом значної кількості чинників. Погоджуємося з позицією А. Рамського, що «проблема заощаджень є однією із ключових в економічній теорії, а також у практичних аспектах фінансового забезпечення процесів відтворення капіталу та формування доданої вартості. Перетворення заощаджень у фінансовий ресурс відбувається через інвестиції» [3, с. 21].

Створення саме інвестиційних ресурсів у системі національної економіки завжди є актуальним завданням для органів державної влади, незалежно від стану економічного розвитку суспільства. У розвинутих країнах роль домогосподарств є ключовою у формуванні таких ресурсів. І. Сидор та О. Петрушка доцільно зауважують, що «інвестиційна діяльність фізичних осіб являє собою процеси, які підпорядковані певній логіці та закономірностям, передусім особливості інвестиційної діяльності фізичних осіб пов'язані із необхідністю відмовитися від сьогоденного споживання з метою отримання інвестиційного доходу в майбутні періоди. Рух заощаджень домогосподарств у сфері фінансово-кредитних відносин здійснюється через механізм страхування та/або придбання фінансових активів. Тобто зростання та розвиток національного виробництва можливий через мобілізацію вільних грошових ресурсів домогосподарств» [4, с. 144].

На рис. 1 представлено механізм формування домогосподарств у системі національної економіки. Розглянемо його сутність більш детально. Заощадження домогосподарств виникають за наявності двох найголовніших умов: формування тимчасово вільних коштів у результаті перевищення доходів над витратами та бажання цих суб'єктів не споживати додаткові ресурси, а відкласти споживання на майбутнє і зберегти певну частину власного доходу. Рішення про здійснення заощаджень приймаються домогосподарствами з урахуванням значної системи чинників зовнішнього та внутрішнього характеру. Саме впливаючи на такі фактори, органи державної влади мають змогу стимулювати прийняття відповідних рішень через створення умов як для зростання доходів населення загалом у системі національної економіки, стабільності економічної ситуації, так

і для зацікавленості цих суб'єктів у здійсненні заощаджень. Для цього необхідно використовувати весь спектр можливих методів, інструментів та важелів, які є в розпорядженні органів державної влади.

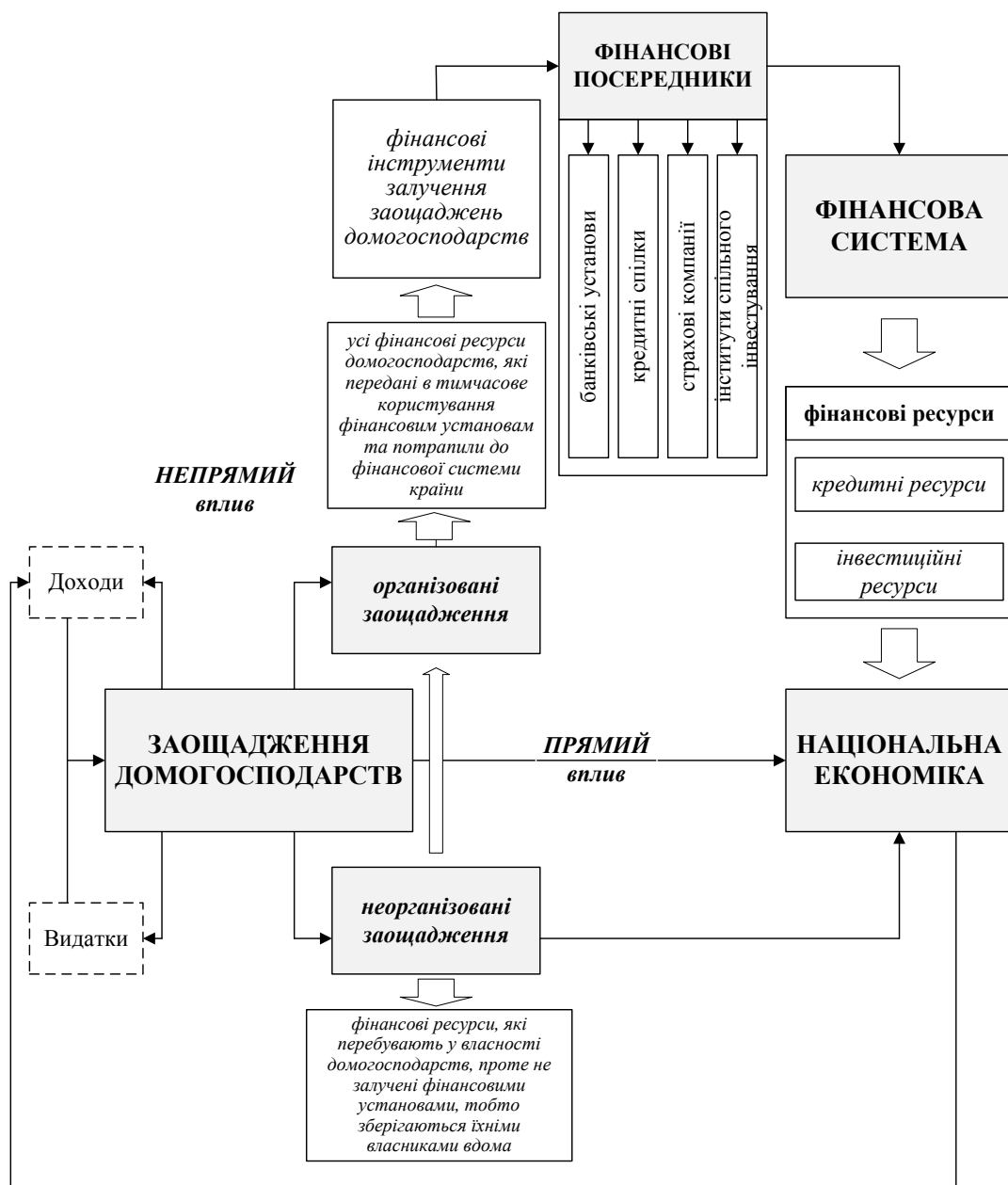

Рис. 1 – Модель формування заощаджень домогосподарств у системі національної економіки

Джерело: складено авторами з урахуванням [5; 6; 7; 8, с. 266-268; 10].

Прийняття домогосподарствами рішення про здійснення заощаджень ще не свідчить, що ці кошти потраплять до фінансової системи, а отже, і до економіки.

Значний обсяг заощаджень домогосподарства можуть зберігати вдома в різній валюті. Цей вид заощаджень прийнято називати неорганізованими. У більшості країн, які розвиваються і перманентно зіштовхуються з економічними,

політичними кризами, наслідки від яких деструктивно впливають і на функціонування фінансових систем, домогосподарства мають схильність тримати накопичені кошти вдома. Активізувати використання таких ресурсів у межах національної економіки є дуже складним завданням, особливо в тих країнах, де розвиток фінансового ринку перебуває на досить низькому рівні. Особливо складними стають окреслені питання в економіці замкнутого типу, у якій джерела фінансових ресурсів для економіки обмежені. Ю. А. Нужнова зазначає, що «заощадження населення у замкнутій економіці – це фактично єдине джерело надходження коштів на грошовий ринок. За його рахунок інші інституціональні одиниці можуть збільшити свої інвестиції або профінансувати бюджетний дефіцит» [9].

У межах дослідження поглиблено теоретичні аспекти впливу заощаджень домогосподарств на розвиток національної економіки. Зокрема, обґрунтовано, що такі заощадження є важливим елементом формування фінансових ресурсів для довгострокового економічного розвитку. Аналіз сутності заощаджень домогосподарств дозволив описати модель їх формування в системі національної економіки, уточнити види таких заощаджень (організовані, неорганізовані) та обґрунтувати особливості їх формування та роль в економічному розвитку країни.

Список використаних джерел:

1. Гонта О. І., Дубина М. В. Формування комплементарної інвестиційної політики України: виклики глобалізації та вимоги економічної безпеки : монографія. Чернівці, 2013. 184 с.
2. Лозиченко О. М. Роль домогосподарств у розвитку національної економіки. *Науковий вісник Полісся*. 2021. № 1(22). С. 47-58.
3. Рамський А. Ю. Сутність заощаджувальних процесів домогосподарств та їхній вплив на розширене відтворення ВВП. *Бізнес Інформ*. 2013. № 3. С. 21-29.
4. Сидор І. П., Петрушка О. В. Заощадження в системі інвестиційних ресурсів домогосподарство України. *Економічні студії*. 2019. №3 (25). С. 143-148.
5. Гонта О. І., Дубина М. В. Оцінка рівня спроможності регіонів до мобілізації внутрішніх джерел інвестування. *Науковий вісник ЧДІЕУ. Серія 1, Економіка*. 2010. № 3(7). С. 67-78.
6. Дубина М. В., Тарасенко А. В., Тарасенко О. О. Сутність та особливості формування поведінки домогосподарств на ринку фінансових послуг. *Проблеми економіки*. 2021. № 4(50). С. 163-172.
7. Федішин М. П., Жаворонок А. В., Абрамова А. С. Основні тенденції ринку банківських послуг: кредитний та депозитний акцент. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2019. № 4(20). С. 412-425.
8. Дубина М. В. Інвестиційний ресурс системи парабанківських посередників як фактор розвитку національної економіки. *Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту: Серія "Економіка і управління"*. 2010. Вип. 16. С. 263-271.
9. Нужнова Ю. А., Кальницька К. Е., Біляєва О. В. Інвестування грошових коштів населення України та мотиви їх вибору. *Modern Directions Of Theoretical And Applied Researches '2015* (SWorld – 17-29 March 2015). URL: <https://www.sworld.com.ua/konfer38/15.pdf>.
10. Шапошников К. С. Вплив інституційного середовища на інноваційний розвиток економіки регіону. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 29. С. 34-36.